

בלבבי

יום כיפור

קטורות
פנימי

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמנים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

קטורות פנימי

תקציד מהשיעור

[מתברר כאן בשיעור מהות כפרת יוהכ"פ שמתגלה מתוך עבודת הקטורת דיוהכ"פ ביחס לקטורת דכל השנה ובירור היחס שבין כח הרע לכוחות הטוב בכלל, ובפרט בעומק ההבדל בזה בין דין דר"ה לדין דיום הכפורים]

א. בכל השנה כולה [חוץ מיוהכ"פ] הרע מעורב בתוך הטוב בפנים ולכן - "שס"ד יומא אית ליה לשטן רשות לאסטוני", ומצד כך גדר עבודת הקטורת של כל השנה היא לקשור [=לשון קטורת בארמית] את החלבנה שריחה רע עם שאר הסממנים, כלומר שמצרפים את הרשע באופן שיש רוב כנגדו בכדי שיתבטל ברוב, אבל "ביומא דכיפורי לית ליה רשות לאסטוני" כי נעשה ההבדלה של הרע שנשלח לארץ גזירה והטוב נתברר לעצמו, ומצד כך מתגלה ביוהכ"פ שמלבד מה שמתירין להתפלל עם העבריינים "על דעת הקהל" שזה ככל קטורת שיש בה חלבנה - יש כאן היתר גם "על דעת המקום" כי מגלה גם בעבריינים אותו חלק שדבוק ב'מקומו של עולם' שכולו טוב שמברר שה'עברייני' שבו הוא רע במקרה ולא רע בעצם.

ב. בגדרי הדין של ראש השנה האדם נידון עפ"י רוב מעשיו משום שיסוד רוב נאמר במצב של תערובת וכיון שמונח באדם היסוד של תערובת לכן דנים מי הרוב [-וזהו מיסוד מידת הדין של יצחק שבגימטריא רוב] ובזה נעשה החלוקה בין צדיקים בינונים ורשעים ג' ספרים שבר"ה, ולכן יש בדין של ר"ה את כח שרו של עשיו - השטן שבא לקטרג.

ג. אבל ביוהכ"פ שנעשה ההבדלה של השעיר לה' - יעקב מהשעיר לעזאזל - עשיו ואין תערובת של רע בטוב לכן הוא יום ששייך ליעקב שמגלה את קו האמצע ומכח כך הוא יום של רחמים ואז מתברר שורש הנשמה ע"י קו הרחמים שעולה עד השורש הגמור ומגלה שאצל נשמות ישראל אין חטא בעצם רק במקרה, ומצד כך יוהכ"פ מגלה בירור חדש שמהלך הדין הוא לא גדרי תערובת כי הטוב מבורר לעצמו וממילא לא שייך רוב, וגם הרשעים שנידונו בר"ה למיתה בחיים הרוחניים - ע"י הגילוי ביוהכ"פ של החיים הפנימיים של נשמות ישראל שכולו טוב, מתגלה ה'ועמך כולם צדיקים' שהרע אצלם הוא במקרה ואז גם הרשעים הופכים למפרע להיות צדיקים מר"ה.

ד. בעבודת הקטורת, יש את הקטורת של כל השנה שמקטירים מנה בכל יום במזבח הפנימי ויש את הג' מנים שמקטירים ביוהכ"פ לפני ולפנים, והרי הארת הקטורת היא המסלקת את מציאות המיתה שזה הרי הקטורת שנתן מלאך המות למשה רבינו, ומצד כך חלוקה הארת הקטורת של כל השנה מקטורת דיוהכ"פ שבכל השנה הקטורת מסלקת את מציאות המיתה ומביאה למצב של חיים, אבל בג' מנים דיוהכ"פ מתגלה השורש הפנימי של הקטורת שבמדרגת "יעקב אבינו לא מת" שאף שלכא' הוא נראה כמת אך באמת "עוד אבינו חיי" וזהו בירור של עומק החיים בשורשם במקום שלא שייך בו מציאות של מיתה.

ה. אבל יש עוד עבודה ביום הכפורים לחטאות את מזבח הקטורת והיינו שמשורש קטורת דיוהכ"פ מתברר למפרע ביחס לכל הקטורת שהיתה קודם לכן שהיה בה מציאות של חלבנה – שכולו טוב ואין שם רע בעצם וזה השורש למה שהקטורת של כל השנה מסלקת את מציאות המיתה.

ו. גדר יוהכ"פ שכולו רחמים הוא שחוזרים למדרגת עובר ברחם אמו שהוא מקום שכולו טוב שקודם ה"לפתח חטאת רובץ" שזה היצה"ר שבא בשעת לידה, ומצד כך ההבדלה של הרע שביוהכ"פ הוא ההפרדה של עשיו מיעקב שנאמר בהם "ממעריך ירדו" ואז מתגלה הרחמים של הרחם במדרגתו של יעקב שהוא שורש נשמתן של ישראל. – ומכח כח יש גילוי למפרע גם על ה"היום הרת עולם" שההריון דראש השנה מתחיל במהלך של רחמים שזהו עקירת הרשע למפרע ליכולו טוב'.

ז. המים שהעובר נמצא בתוכם ברחם אמו הם המקוה הראשון של האדם וזוהי מדרגת יוהכ"פ שנאמר בו "מה מקוה וכו' אף הקב"ה מטהר את ישראל" – וכמו שמכח עומק הכניסה למקוה האדם נדבק עם הטיפה שממנה הוא נוצר והוא מטהר אותה כך ביוהכ"פ מתגלה הטהרה של ה'מאין באת – מטיפה' ומשתייכים למדרגת "אור זרוע לצדיק".

יום הכפורים הוא זמן כפרה לכל, הוא זמן כפרה לחטא העגל, הוא זמן כפרה לחטא אדם הראשון והוא זמן כפרה לשורשים של החטא שזהו כח שורש הרע שבבריאה.

מהות כפרת יוהכ"פ – ע"י שהרע נבדל לעצמו

מהות הכפרה שמתגלה ביום הכפורים בזמן שבית המקדש היה קיים הוא ע"י השעיר לה' והשעיר לעזאזל, והיינו שהכפרה היא ע"י שנעשה הבדלה והפרדה בין כוחות הרע לכוחות הטוב, הרע נשלח אל ארץ גזירה והטוב נתברר לעצמו, ועל זה בא משקל דברי חז"ל הידועים ש'השטן' זה בגימטריא שס"ד שאלו הם השס"ד ימים ש"אית ליה לשטן רשות לאסטוני" חוץ מיום הכפורים, כלומר – שאף שביום הכפורים הוא קיים אבל הוא קיים כנבדל, הוא קיים כנפרד, אלא שעדיין יש בחירה האם ח"ו להידבק בו וכמו שאומרת הגמ' על "כמה בתולתא" שרחמנא ליצילן נעשה בהם איסור ביום הכפורים, אבל זה לא עומד בפנים כתערובת אלא זה עומד בחוץ כנבדל ונפרד.

שורש ה'לית ליה רשות לאסטוני' – בקטורת שניתן למשה ע"י מלאך המות

אבל בעומק יותר – כדברי הגמ' הידועים בשבת שכשעלה משה למרום כדי לקבל תורה, לאחר שהיה המשא ומתן בין המלאכים למשה, כולם נתנו למשה מתנות ואף מלאך המות נתן לו מתנה שזהו הקטורת, ובדקות, הרי כדברי הגמ' בברייתא דקטורת, "שס"ח מנים היו בה, שס"ה כנגד ימות החמה מנה לכל יום פרס בשחרית ופרס בין הערביים ושלושה מנים יתירים שמהם מכניס כה"ג מלא חפניו ביום הכפורים" והוא היה חוזר וכותש אותה דק מן הדק עבור יום הכפורים, ולהבין ברור – יוצא א"כ, שהשס"ח נחלק לב' חלקים, אבל בדקות זה שלוש חלקים, ראשית זה נחלק באופן, ששס"ה לכל ימות השנה וג' מנים ליום הכפורים שזוהי הקטורת המיוחדת של יום הכפורים, אבל בדקות, שס"ד הם לעצמם וביום הכפורים יש בו שני דינים, יש בו דין של יום הכפורים מדין קטורת של כל יום שגם ליום הכפורים יש מנה לעצמו ויש עוד דין מיוחד

ביום הכפורים שיש לו ג' מנים נוספים שזה עבודת הקטורת המיוחדת שהכהן גדול לוקח בחפניו בכדי להכניס לבית קדשי הקדשים, נמצא שיש ביום הכפורים שני דינים, דין אחד של מנה אחד קטורת מדין כל יום רק שהוא יום הכפורים ודין שני שיש בו עוד ג' מנים נוספים שאין בכל יום, נמצא שבעומק יש ביום הכפורים ד' מנים, מנה דכל יום ועוד ג' מנים נוספים ששייכים ביחוד לעבודת יום הכפורים.

ואת זה נתן לו מלאך המות למשה [-בהדגשה], ולכן שס"ד ימים אית ליה רשות לאסטוני אבל ביום השס"ה אין לו רשות לאסטוני כיון שמלאך המות נתן למשה רבינו את הקטורת ששייך לאותו יום, המנה אחד של יום הכפורים שבו אין לו רשות לאסטוני, זה גופא הקטורת שהוא נותן לו.

ובעומק - הרי משה רבינו ירד מן ההר ג' פעמים וכל הירידות הם השורש לירידה השלישית שהיתה ביום הכפורים ומכח הירידה הזו מתגלה השורש של היום הכפורים - ולכן מתגלה הקטורת של יוהכ"פ מכח השורש של הנתניה של הקטורת שניתן למשה רבינו ע"י מלאך המות, וא"כ, הרי שמונח כאן בעומק, שורש העבודה של יום הכפורים בד' מנים הללו שנחלקים לג' ולאחד.

חיטוי המזבח הפנימי - הארת יוהכ"פ שמעלה את הקטורת של כל השנה

הרי בעבודת יום הכפורים יש שתי סוגיות של עבודות עיקריות שנוספות על העבודות של כל יום, יש את העבודה של הקרבנות הפר והשעיר והזאת הדמים בפנים.

אבל יתר על כן מה שמפורש בקרא בפרשת תצוה (פרק ל' פסוק י') "וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה", ש'אחת בשנה' יש דין לחטאות את המזבח הפנימי בד' קרנותיו, כלומר שמלבד העבודה המיוחדת שיש ביום הכפורים בפר ושעיר ביחס להזאה בפנים ומלבד עבודת הקטורת, ישנה עוד עבודה 'אחת בשנה' לחטאות ולכפר על המזבח הפנימי. והיינו שיש את מזבח החיצון שבו הוא מקום הקרבת הקרבנות ויש את מזבח הפנימי שהוא המקום של הקטרת הקטורת בכל השנה כולה חוץ מהקטורת המיוחדת של יום הכפורים שהיא בקודש הקדשים.

כלומר - שביום הכפורים העבודה ביחס לקטורת יש לה שתי פנים, יש לה פנים אחד שזהו הקטורת שנכנסת לפני ולפנים ויש פנים שני של עבודת הקטורת לחטאות את המזבח הפנימי שעליו נעשה הקטורת של כל השנה כולה.

ובלשון אחרת והיינו הך, השס"ד מנים שהיו בקטורת זה שייך למזבח הפנימי בהקטרה של כל השנה כולה וג' המנים המיוחדים הם השייכים לעבודה של הפנים, בשורש של בית קדשי הקדושים, וה'מנה אחד' ששייך ליום הכפורים מדין שס"ה יום שבקטורת הוא הממוצע בין השס"ד לג' מנים הנוספים שיתירים.

וכאן, בדין חיטוי מזבח הפנימי מונח, שהעבודה של יום הכפורים שמתקנת, היא לא רק בשלושה מנים הנותרים ולא רק המנה ששייך ליום הכפורים כדין כל יום, אלא יש דין לחטאות על ד' קרנותיו של המזבח הפנימי, וזהו על ד' קרנותיו דייקא, כי בשורש יש ליום הכפורים ד' מנים כמו שנתבאר, מנה אחד מדין העבודה ככל יום ועוד שלושה מנים יתירים שזה העבודה המיוחדת של יוהכ"פ, ומכח כך מחטאים את ד' קרנותיו של המזבח הפנימי דייקא כמפורש בקרא¹.

¹ בלי להיכנס לנידון הרחב האם הדם ניתן על הקרנות או ניתן על המזבח אבל החיטוי הוא של הד' קרנות כלשון הפסוק.

והרי שמכח ההארה של יום הכפורים מעלים את הקטורת של כל השנה כולה שזה העבודה של יום הכפורים לחטאות את מזבח הפנימי שהוא מזבח הקטורת, וא"כ, מכח ההארה של יוהכ"פ נעשה שורש של קטורת בפנים ושורש של הארה בקטורת לחטאות את הקטורת של כל השנה כולה.

העומק של "מתירים להתפלל עם העבריינים" שמתגלה ביוהכ"פ

יש את מטבע הלשון שאומרים ביום הכפורים – "על דעת המקום ועל דעת הקהל אנו מתירים להתפלל עם העבריינים" כלומר שביום הכפורים יש כח מיוחד שמתירים להתפלל עם העבריינים, וזה בבחינת החלבנה שמצטרפת לקטורת כדברי חז"ל, כל השנה כולה כשיש קטורת, היא קושרת [=שזהו קטורת בל' ארמי] ומצרפת את כל הי"א סממנים שיש בה והרי שהיא מחברת את מציאות הרע, זה סוג אחד של קטורת אבל ביום הכפורים שיש קטורת גבוהה יותר כמו שנתחדד, הרי יש הבדלה בין מציאות הטוב למציאות הרע שהרע נבדל לחלקו של עשיו, ולכאן יש כאן ביוהכ"פ דבר והיפוכו, מחד כמו שחודד, יש ביוהכ"פ הבדלה שהטוב לעצמו והרע לעצמו שהרע נבדל והולך לארץ גזירה והטוב שייך לחלק הפנימי עד ה'לפני ולפנים', ואילו מאידך "מתירים להתפלל עם העבריינים" וא"כ יש להם לכאן כניסה לפנים שמתירים להתפלל עם העבריינים.

הגילוי ביוהכ"פ של ה'כולו טוב' שבצומק הנפש ושהרע הוא 'רע במקרה'

וביאור הדבר – ברור ופשוט, וזה מונח בתוך דברי רבותינו בהגדרת יום הכפורים שהכניסה ביום הכפורים לפני ולפנים, גדרו הוא כניסה למעמקי המקום הפנימי ביותר בנפש שעליו נאמר "לא יגורך רע", ולפי"ז מה שמתירים להתפלל עם העבריינים, כוונת הדבר שכאשר מתירים להתפלל עמם, זה לא היתר להתפלל עם העבריין כפשוטו שהרי דייקא את העבריין שבו שולחים לארץ גזירה, אלא מבררים את שורש הטוב ומבררים את שורש הרע ואז מתברר שהעבריין הוא רע במקרה והוא לא רע בעצם וע"י כן מכניסים אותו למקום הטוב, זה הבירור של העבריינים.

"על דעת המקום ועל דעת הקהל אנו מתירים להתפלל עם העבריינים" – יש מה שמתירים 'על דעת הקהל' שזה הצד התחתון של כל קטורת שיש בה ג"כ חלבנה, אבל מה שמתירים 'על דעת המקום' להתפלל עם העבריינים זה אותו חלק שדבוק ב'מקומו של עולם', זה אותו חלק שכולו טוב וזה עומק הבירור של יום הכפורים.

וא"כ, ביום הכפורים שמתגלה הבירור של חלקי הרע שנשלחים לחלקו של עשיו אל ארץ גזירה וכדברי חז"ל שזהו הישעיר לעזאזל, החלק הזה שנשלח לעשיו מברר שאצל ישראל הרע הוא 'רע במקרה' כלשון המהר"ל פעמים הרבה, והוא לא 'רע בעצם'.

וההארה הזו זה ההארה של "יום הכפורים מכפר", כפשוטו לשון 'מכפר' היינו שהוא מקנח את הפסולת כלשון חז"ל "תבוא האם ותקנח צואת בנה", אבל בעומק 'מכפר' זהו מלשון "וכפרת אותו מבית ומחוץ מלשון כיסוי שיום הכפורים מסלק את כל הכיסוים – זה נקרא 'כפרה', ומה שהוא מכפר כלומר – הוא מסלק את מציאות הכיפור, מסלק את מציאות הכיסוי, זהו לשון כיפור מלשון כיסוי כמו שמצוי בלשון הקודש שדבר והיפוכו נכללים כאחד, ולפי"ז מה שיוהכ"פ מכפר היינו שהוא מכפר בעומק, להגיע לגילוי העצמי שמתגלה השורש של הכל, זה עומק הכפרה של יום הכיפורים.

וזהו מה שמצינו שלשיטת רבי "יום הכפורים מכפר לשבים ומכפר לשאינם שבים", ה'מכפר לשבים' זהו כפרה מצד ההשבה לשורש וה'מכפר לשאינם שבים' זה גילוי שהרע שנמצא בישראל הוא מקרה אבל הרע בעצם שייך לחלקו של שער לעזאזל, לחלקו של עשיו, זהו ה"מכפר לשאינם שבים" שהכפרה היא לא מדין התשובה אלא מדין הגילוי של עומק מעמקי מציאות הנפש.

הגילוי של 'ועמך כולם צדיקים' שביוהכ"פ לעומת כתיבת הרשעים שבר"ה

ולפי"ז עומק ההגדרה במה שאומרים חז"ל שג' ספרים נפתחים בר"ה, רשעים נכתבין ונחתמין לאלתר למיתה, צדיקים נכתבין ונחתמין לאלתר לחיים טובים ובינונים תלויים ועומדים. – "בראש השנה יכתבון וביום צום כיפור יחתמון כמה יעברון וכמה יבראון" וכו' ועיקר הבקשה שמבקשים ב"זכרנו לחיים" היא על חיים רוחניים כמו שאמרו כבר הראשונים, וא"כ ביום הכפורים לא מתברר המדרגה של רשעים נכתבין ונחתמין לאלתר למיתה, אלא ביום הכפורים שמכפר הוא מסלק את הכיסוי, את ההעלם, את הסתרה כמו שנתבאר, ואז הוא מברר שכולם צדיקים, זוהי ההארה של יום הכפורים.

בהארת יום הכפורים מתגלה שהמעמקים של נשמות ישראל הוא כולו טהור, הוא כולו קדוש ומה שהיה נראה בראש השנה שנפתחים ג' ספרים ורשעים נכתבין ונחתמין לאלתר למיתה – ביום הכפורים מתגלה העומק הפנימי של החיים הפנימים של נשמתן של ישראל, ואז מתגלה אצל הרשעים עצמם שהרע אצלם הוא במקרה ועי"כ נעשה הגילוי שכולו טוב.

דין 'זראש השנה' – 'אזלינן בתר רוב' שבגדדי תערובת

ולהבין עמוק יותר – הרי האדם נידון על מעשיו והאופן שדנים אותו כדברי הרמב"ם בהלכות תשובה – האם יש לו רוב זכויות או רוב עוונות ואזלינן בתר רוב², וההגדרה של רוב הרי נאמרת בתערובת שמכח התערובת שייך שיהא מציאות של רוב – או רוב שהוא בעצם התערובת עצמה או באופן שדבר פורש מהתערובת שאומרים עליו "כל דפריש מרובא פריש", כל היסוד של רוב הוא במקום שיש תערובת ובה או שדנים על עצם התערובת או על דבר שפרש מהתערובת אבל הנידון הוא ביחס לכך שיש מציאות של תערובת.

ולפי"ז העומק של יום הכפורים שנתבאר – ביום הכפורים מבררים את הטוב לעצמו ואת הרע לעצמו שאין בו מציאות של תערובת וא"כ כל יסוד הדין שדנים את האדם מקבל פנים חדשות, מה שבראש השנה יסוד הדין הוא באופן שיש מצוות ויש עבירות ושוקלים זכויות כנגד עוונות ואזלינן בתר רוב מעשיו של האדם זהו מכח שמונח כאן היסוד של תערובת ודנים כאן מי הרוב, ככל דיני רוב שדנים באופן שיש כאן גם זה וגם זה מיהו הרוב, ודנים על פי רוב, או בבינונים שהם מחצה על מחצה, אבל ההגדרה היא שדנים על פי רוב – זה ההגדרה של הדין של ראש השנה.

הגילוי במהלכי הדין של יוהכ"פ מנח הבידור שאין גדר של תערובת

אבל יום הכפורים שהוא יום של רחמים – זה לא רק שיש רחמים בדין אלא יום הכפורים מגלה ברור חדש עמוק לכל מהלכי הדין, וכמו שנתחדד באיזה אופן הדין של יוהכ"פ? – יוהכ"פ מברר את הדבר שהוא לא

² אלא שהמשקל הוא לפי מחשבת א-ל דעות כמו שמבואר שם ברמב"ם.

בגדרי תערובת, וממילא לא שייך מציאות של רוב, אין כוונת הדבר שע"י הרחמים הולכים אחרי המיעוט אלא הגדרת הדבר הוא שדין הרחמים מברר את עומק נשמתן של ישראל.

ולהבין ברור, הרי כדברי חז"ל ג' מידות יש באומה זו רחמנים ביישנים גומלי חסדים, מכח אברהם גומלי חסדים, מכח יצחק ביישנים ומכח יעקב רחמנים כמו שהזכירו המפרשים, ולפי"ז – יום של ראש השנה הוא בגדרי דין ולכן יש בו גם דין לאומות העולם כי יסוד מידת הדין היא ביצחק שיצא ממנו עשיו וזהו השורש שבראש השנה עשיו ויעקב נידונים יחד, ואמנם נאמר בקרא 'כי חק לישראל הוא משפט לאלקי יעקב' אבל הנידון הוא הן על השורש דיעקב והן על השורש דעשיו.

אבל ביום הכפורים נעשה ההבדלה ולכן יום הכפורים נקרא יום של רחמים שזהו מידתו של יעקב, עשיו נבדל לעצמו ויעקב עומד לעצמו כדברי חז"ל שזה מקביל לשעיר לה' ולשעיר לעזאזל שיעקב ועשיו נבדלים זה מזה.

מכח מה שביום ראש השנה המהלך היה מהלך של דין – בדין הולכים בגדי רוב, וזהו השורש שרוב הוא בגימטריא יצחק כמו שכבר הוזכר, כי רוב הוא שייך בגדרי דין ששם נאמר 'אזלינן בתר רוב'.

בירור שורש נשמת ישראל שביוהכ"פ שעל ידי קו הרחמים

אבל ביום הכפורים מתגלה מהלך של רחמים ורחמים שמתגלה ביום הכפורים הוא מגלה את קו האמצע של יעקב שמיתתו שלימה דלא כאברהם שיצא ממנו ישמעאל ודלא כיצחק שיצא ממנו עשיו, זהו "כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון בכל דור ודור" – זהו יעקב אבינו שנקרא ישראל וישורון, כלומר, זה יום ששייך לישראל ולכן הוא יום של רחמים, כי מידת החסד יש לה פסולת אצל ישמעאל שזהו ה"חסד לאומים חטאת", ומידת הדין בוודאי שיש לה פסולת אצל עשיו, אבל במידת הרחמים שמי שהוא רחמן בידוע שהוא מישראל, זהו ההגדרה של 'יום של רחמים' שכולו שייך למדרגת ה"ישראל' בעצם, כלומר – הרי "כל שיש בו שלושה מידות הללו בידוע שהוא מזרעו של אברהם יצחק ויעקב" ולכן ביום שמתגלה מדת הרחמים הוא מברר את שורש הנשמה של קו הרחמים שעולה עד השורש הגמור ושמה מתברר שזה השורש של נשמות ישראל, ומצד כך גדר הדבר שמתגלה שאין לו מציאות של חטא בעצם אלא חטא במקרה.

זהו שורש הגילוי של ביום הכפורים שמתגלה ב"ביום צום כיפור יחתמו" כי עומק החתימה שביום הכפורים הוא למפרע על ראש השנה.

וזה ברור – הרי בינונים תלויים ועומדים וכפשוטו היינו שביום הכפורים נחתם עליהם מה שהיה צריך להחתם בראש השנה, אבל בעומק יותר לפי מה שנתחדד, הדין שמתגלה ביום הכפורים זהו בירור של סוגיא חדשה – לא מדין תערובת של מצוות ועבירות אלא בירור של הטוב לעצמו ובירור של הרע לעצמו ואז מבררים ע"י הטוב לעצמו את ה"ועמך כולם צדיקים" ולכן הם "נכתבים ונחתמים לאלתר לחיים" ביום הכפורים, זה עומק הדין של יום הכפורים שמתגלה מכח מידת הרחמים דיעקב אבינו.

השורש שקטורת מסלק את מציאות המיתה – יניקה מה"צדיקים במיתתן קרויים חיים"

וההארה הזו זהו ההארה של הקטורת שנתן מלאך המות בתורת מתנה למשה רבינו שזהו הדבר שמסלק את המיתה, שהרי כלשון חז"ל רשעים בחייהם קרויים מתים וצדיקים במיתתם קרויים חיים – והשורש של 'צדיקים במיתתם קרויים חיים' שמתגלה שאין בצדיק מציאות של מיתה הוא לא באברהם ולא ביצחק אלא

ביעקב כדברי הגמ' הידועים "יעקב אבינו לא מת וכו' מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", וא"כ ביעקב אבינו מתגלה המציאות של ה'לא מת'.

ומצד כך, השורש של הקטורת שהיא דבר שמסלק את מציאות המיתה הוא מתגלה ביעקב אבינו שאפילו שלכאורה הוא נראה כמציאות של מת אבל באמת - "עוד אבינו חיי", "יעקב אבינו לא מת", והקטורת מלבד מה שבפועל היא מסלקת את מציאות המיתה כמפורש בקרא ואין מקרא יוצא מידי פשוטו אבל בשורש היא מבררת בעומק את מדרגת הצדיקים שבמיתתם קרויים חיים, זה העומק הפנימי של הקטורת והשורש הפנימי של מציאות הקטורת הוא יונק את חיותו מהמעמקים הפנימיים של ה"צדיקים במיתתם קרויים חיים" וגילוי הדבר הוא בעיקר ביעקב אבינו - "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים".

וזהו יום הכפורים שנאמר בו "כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישראל בכל דור ודור" 'שבטי ישראל' זהו ה'מה זרעו בחיים אף הוא בחיים' ומכח כך מתגלים המחילה שבמדרגת יום הכפורים.

ההבדל בין קטורת של כל השנה לשורש הקטורת דיוהכ"פ

וכמו שנתחדד בראשית הדברים, יש את הקטורת של כל השנה כולה ויש את הקטורת של יום הכפורים, וההבדל בין הקטורת של כל השנה כולה לקטורת של יום הכפורים שכל השנה יש מנה בכל יום - "שס"ה מנים הוי בה" וביום הכפורים יש בה ג' מנים, וזה ברור - השורש של הג' מנים שיש בה זה השורש של קומת ישראל של האברהם יצחק ויעקב וביחוד יעקב שהוא השלישי, זה הכח של השלוש מנים שמתגלים ביום הכפורים, והשלוש מנים הללו מבררים את העומק של החיים בשרשם, זהו הג' מנים הללו וזה ההבדל בין קטורת של כל השנה כולה לקטורת דיום הכפורים.

קטורת של כל השנה כולה היא מסלקת ממצב של מיתה למצב של חיים, יש אופן של "ותשובה ותפילה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה" ויש עוד פנים איך מעבירים את רוע הגזירה - ע"י קטורת, זה הקטורת של כל השנה כולה, וכמובן יש פנים של תשובה ותפילה וצדקה, ויש פנים מיוחדות לקטורת, אבל זה באופן שיש כאן מיתה והקטורת מסלקת את מציאות המיתה, זוהי הקטורת דכל השנה כולה.

אבל הקטורת דיום הכפורים היא קטורת שנוגעת בשורש הפנימי, בנקודה הפנימית ביותר שישנה, והקטורת הזו היא הקטורת של מציאות החיים שלא שייך שמה מציאות של מיתה, זה הגילוי של השלושה מנים שהיו בה.

חיטוי מזבח הפנימי ביוהכ"פ - ההארה ששורש הקטורת של כל השנה הוא מהג' מנים דיוהכ"פ

וכפי שנתחדד הגדרת הדבר הוא - יש את השס"ד מנים מצד אחד, יש את השלושה מנים מהצד השני ויש את המנה ה-שס"ה ששייך ליום הכפורים מדין כל יום.

הסילוק של כל מיתה שמסלק ממיתה לחיים שמכח השס"ד מנים הוא יונק את כוחו מהשלושה מנים של יום הכפורים ועובר דרך המנה הפרטי של יום הכפורים שמקביל לקטורת של כל השנה כולה וע"י כן מאיר אור הקטורת לסלק את המיתה בפועל בכל השס"ד ימים, זה השורש של היניקה של השס"ד ימים, אבל חלוק הקטורת החיצונית מהקטורת הפנימית, הכח של הקטורת החיצונית הוא מסלק מהמיתה ושורש הדבר במה שנאמר אצל אברהם אבינו "ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה" שזה שורש של קטורת ששייך גם בחיצוניות, אבל כל אלו שנולדו משם שלח אותם אברהם אבינו קדמה בעודו בחייו - "ולבני הפלגשים וגו'

נתן אברהם מתנות וישלחם מעל יצחק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם" (בראשית כ"ה, ו') והשורש של השליחה הזו זה השורש ששולחים את השעיר לעזאזל אל ארץ גזירה, שכמו שאברהם אבינו שלח אמנם בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם, כך שולחים את התולדה של יצחק, אברהם אבינו שלח מזרעו ויצחק אבינו שולח מזרעו שזה עשיו, זה היינו הך, אותו שורש של קטורת, זהו שרו של עשיו שהוא הס"מ, כח מלאך המות שהוא שורש כח הרע.

אבל הבירור של כח הקטורת דקדושה כמו שנתחדד, השורש הפנימי שלו הוא הג' מנים שהיו ביום הכפורים שהוא השורש של מציאות הקטורת.

ומכח ההארה של יום הכפורים, לא נשאר ההארה רק במדרגה הזו של יום הכפורים אלא כפי שהוזכר בראשית הדברים שיש הרי עוד עבודה ביום הכפורים והיא לחטאות את המזבח הפנימי אחת בשנה בד' קרנותיו שהוא מזבח הקטורת, כלומר שההארה של הקטורת דיום הכפורים היא לא מאירה רק לקטורת של יום הכפורים אלא כח ההארה של הקטורת דיוהכ"פ מאירה גם לקטורת של מזבח הפנימי שזהו מה שמחטאים את המזבח הפנימי אחת בשנה ביום הכפורים כלומר - מבררים את ההארה של הקטורת של כל השנה כולה שאין יסודה מדין השס"ד אלא יסודה מדין השלושה מנים, זהו מה שמחטאים את המזבח הפנימי - מזבח הקטורת ביום הכפורים.

עומק התשובה של יוהכ"פ - שהרשעים דר"ה הופכים למפרע לצדיקים

ומכח כך, הגדרת הדבר הוא שמבררים את הדבר למפרע ולא רק מכאן ולהבא שזה מתגלה בכח התשובה שהיא עוקרת למפרע, התשובה שמתגלה ביום הכפורים שהיא עוקרת למפרע, כלומר - כמו שנתברר - אם יש דין בראש השנה ורשעים נכתבים ונחתמים לאלתר למיתה והבינונים הם אלו שתלויים ועומדים עד יום הכפורים שאם עשו תשובה נכתבים לחיים ואם ח"ו להיפך, להיפך.

אבל זה מדין ראש השנה אבל מדין יום הכפורים שמתגלה התשובה העמוקה יותר א"כ מתגלה תשובה למפרע שהם הופכים למפרע להיות צדיקים בראש השנה, זוהי תשובתם של ישראל של יום הכפורים.

וא"כ, הסדר הברור - יש קודם את יום ראש השנה ויש לאחר מכן את יום הכפורים, בראש השנה שהשורש הוא יום הדין שזה מכח שרו של עשיו שזה השטן שבא לקטר - שם מתגלה דין כפשוטו ושם יש את הג' ספרים נפתחין, ודייקא ג' ספרים נפתחין - אבל ביום הכפורים שיש ג' מנים, הג' מנים הם כנגד הג' ספרים ויום הכיפורים מעלה את כל השלושה, את הצדיקים בוודאי ואת הבינונים שאם הם עשו תשובה הם עולים, אבל החידוש של יום הכפורים הוא ה"מתירין להתפלל עם העבריינים" שהוא מעלה את הרשעים למפרע.

זה העבודה לחטאות את המזבח הפנימי בכדי להעלות את הקטורת של כל השנה כולה, כל השנה כולה מצרפים את הרשע באופן שיש רוב שהוא מצטרף מדין רוב והוא בטל לרוב שזהו החלבנה שבקטורת, אבל הגדרת הקטורת של יום הכפורים שהיא מעלה למפרע את כל הקטורת שהיתה קודם לכן וא"כ, היא מעלה את מציאות הרשעים, זהו עומק מעמקי התשובה שמתגלה ביום הכפורים.

הרי יש תשובה שבתוך מהלכי העולם ויש תשובה שקדמה לעולם, בראש השנה מתגלה תשובה כפשוטו וזה מה שבינונים תלויים ועומדים אם הם יעשו תשובה אם לאו, כי מעיקרא הדין הוא באופן כזה שהדין נתלה בתשובה, אבל הדין שמתגלה ביום הכפורים כפי שנתחדד, מתגלה בו התשובה שקדמה לעולם וא"כ מתגלה

בו השורש של הדבר שהדין של ראש השנה נעקר למפרע אף על הרשעים, זה הבירור של מעמקי יום הכפורים שמברר את הדבר למפרע, זה הפנימיות של הקטורת של יום הכפורים.

שורש הרחמים של יוה"כ"פ - חזרה למדרגת העיבור שברחם

ההארה הזו, זה שורש הרחמים שמתגלה, וכידוע עד מאד כמו שכבר הוזכר הרבה מדברי המהר"ל שכל רחמים הוא מלשון רחם כעובר הנמצא ברחם אמו, כלומר - השורש של 'רחם אמו' היינו שזה עוד לפני שהוא נולד, זה הגדרת יום הכפורים שכולו רחמים, שחוזרים לשורש של לפני תחילת הגילוי של הדבר שהוא יצא מהעלם לגילוי, זה ההארה של יום הכפורים.

ובמקום הזה הוא בוודאי כולו טוב, וזהו זמן העיבור שעליו אמר דוד המלך "מי יתנני ירחי קדם", ומצד המהלך הזה של יום הכפורים - מראש השנה כבר מתחיל הרחמים וזהו ה"היום הרת עולם" שזהו ההריון שמתגלה בראש השנה שהוא במקום של רחם, וזה מצד הגילוי של יום הכפורים ש"כולו רחם" וא"כ, הוא מברר שראש השנה מתחיל במהלך של רחמים וזה ע"י עקירה למפרע שהרשע הופך להיות שם מציאות של טוב.

אבל מיהו שאפילו ברחם אמו היה בו רע? - "ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרוש את ה' וגו' שני גוים בבטןך ושני לאומים ממעיך יפרדו" שהם נפרדים, ואיפה עיקר הפירוד שלהם? - ביום הכפורים שיש שעיר לה' ושעיר לעזאזל ששם יש את ה'יפרדו' של חלקו של עשיו מחלקו של יעקב.

וא"כ, זה העומק של הבירור שמתגלה ביום הכפורים, ביום הכפורים הכל חוזר לרחמים, הכל חוזר לרחם ושם מבררים את ה"שני לאומים ממעיך יפרדו" שזה הבירור של ה"ויתרוצצו הבנים בקרבה". - וזה הגילוי של ה"ימי רצון" שהוא מלשון 'ויתרוצצו הבנים בקרבה' שזה חוזר לאותו שורש של מדרגת העיבור, ושם מתגלה ביום הכפורים ה"שני לאומים ממעיך יפרדו" שמתגלה הרחמים של הרחם, ומתגלה השורש של ה"איש תם יושב אהלים", מתגלה שורש נקודת נשמתן של ישראל.

זהו ה"תשובה קדמה לעולם" שבאדם הפרטי זהו זמן ההריון שלפני שהוא נולד שזהו בחינת ה"קדמה לעולם" הפרטי שלו, זה השורש המתגלה ביום הכפורים ושמה מתגלה מעמקי מציאות הרחמים.

המקוה הראשון של האדם - ברחם אמו

וההארה הזו של יום הכפורים זהו ה"מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל", במקוה האדם נכנס לתוכו - ושורש המקוה הוא במה שהאדם נמצא במעי אמו ששם הוא המקוה הראשון שבתוכו האדם נמצא שזהו המים שהוא נמצא בתוכם בשליא, זה השורש של המקוה הראשון של האדם וזה מדרגת יום הכפורים שבמדרגת רחם - רחמים שהוא מציאות של טהרה של מקוה.

וההארה הזו היא פנימיות יום הכפורים שמבררת את נשמתן של ישראל ואת שורש מציאות הדבר שיכול טוב'.

הרי הזמן שהיצר הרע מגיע לאדם הוא ב'לפתח חטאת רובץ' משעה שיוצא מבטן אמו, וזהו מה שלית ליה לשטן רשות לאסטוני כי השטן נכנס רק במקום זמן הפתח אבל יום הכפורים ששייך למקום ההריון של הרחם - שם עוד אין יצר הרע ולכן "לית ליה רשות לאסטוני".

והשלושה מנים האלה הם השלושה ימים של קליטת הזרע, יש ארבעים יום של יצירת הולד ומצד כך זה המהלך של הימים מאלול עד יום הכפורים, זה מהלך אחד של ארבעים ביחס ליצירת הולד, אבל ה"שלושה מנים היו בה" זה ההגדרה של מדריגת שלושה ימים של קליטת זרע הוולד.

זמן ההריון הוא ז' חדשים או ט' חדשים עד י"ב ירחי שתא שזה שנה שלימה - זהו ה"שס"ה מנים היו בה" שזה זמן ההריון הגדול ביותר שישנו אבל השורש הוא השלושה מנים שכנגד השלושה ימים שהם זמן קליטת הוולד, אלא שבכל קליטת הוולד יכול להיות גם בחינה של 'פולטת' שזה טומאה, אבל ביום הכפורים שאין בו טומאה זה מקום ההשרשה של מקום שורש היצירה.

טהרת המקוה של יוהכ"פ - טהרת הטיפה שממנה נוצר האדם

פנימיות ההארה של יום הכפורים הוא במדרגת ה'מאין באת' אבל לא 'מטיפה סרוחה' אלא דייקא טיפה בבחינת 'מה מקוה מטהר את הטמאים אף הקב"ה מטהר את ישראל', מקוה זה טיפות שנצטרפו אבל לא באופן של 'סרוחה' אלא טיפות שכולם מציאות טהרה.

כשהאדם נכנס למקוה הוא נדבק עם הטיפה ראשונה שלו, בה הוא נדבק במעמקי המקוה והוא מטהר את הטיפה שממנה הוא נוצר, זה גדר טהרת המקוה שמגלה ביום הכפורים - "מה מקוה מטהר כו' אף הקב"ה מטהר את ישראל".

"מי יתן טהור מטמא" שנאמר על יצירת האדם שזהו השכבת זרע שהיא טמאה וממנה נוצר האדם - ביום הכפורים מבררים את הדבר הזה, שהרי 'ראה קרי והשלים שנתו מובטח לו שהוא בן עולם הבא' כי הוא בירר את שורש נקודת הטומאה בשורשה וא"כ, הוא שייך למדרגת "אור זרוע לצדיק".

[שאלה מהשומעים: האם המנה השס"ה של יום הכפורים מקביל לטומאה של הקליפת נוגה?]

בכל השנה כולה התיקון הוא לקליפת נוגה כמו באכילה דהיתר וכדומה שבכל דבר שהוא בבחינת "והתקדשתם והייתם קדושים" יש לו עליה של קליפת נוגה, אבל ביום הכיפורים שיש הארה גבוהה יותר שזהו ה"ימים יוצרו ולו אחד בהם" שהיא הארה מעין דלעתיד לבוא - יש התנוצצות גם לתיקון של הג' קליפות טמאות, ואיך התיקון, הרי אין תיקון לג' קליפות טמאות? - אלא שבסוד התשובה הרי שהוא יכול להעלות מתוכו גם את נקודת הרע, הקליפת נוגה היא דבר של היתר שיכול להצטרף לקדושה אלא שכשחס ושלום זה לא לשם שמים זה נופל לג' קליפות טמאות, אבל יום הכפורים שמתגלה ה'תשובה סג' של 'אנו מתירין להתפלל עם העבריינים' א"כ מכח התשובה יש העלאה גם לג' קליפות טמאות, וזה אור דעולם הבא שאז בוודאי יהיה תיקון לג' קליפות טמאות, וא"כ ביום הכפורים יש מעבר לתיקון של קליפות נוגה, וודאי שיש גם את ה"כמראה הנוגה" בשעה שהכהן גדול היה יוצא מבית קדשי הקדשים שאז היה ה"כמראה נוגה", אבל זה כשהוא יוצא מבית קדשי הקדשים שאז יש 'מראה נוגה' אבל כשהוא נמצא בתיקונו השלם הרי שזה למעלה ממראה נוגה אלא זה תיקון גם לשורש הג' קליפות הטמאות - אבל זה לא בשלימות, תיקון שלם יהיה רק לעתיד לבוא אלא יש תיקון שהוא מעין הלעתיד לבוא. [=לפי"ז המנה השס"ה של יוהכ"פ הוא כנגד הקליפת נוגה והג' מנים היתירים הם כנגד הג' קליפות טמאות] כן, יפה מאד - במה ששייך ליום הכפורים עצמו, שיהיה גמר חתימה טובה, שנת גאולה וישועה. [יום.כיפור_038_קטורות.פנימי.תשפ"ב]

שאלות בכל הנושאים יתקבלו בברכה
במערכת השו"ת ויועברו למורינו הרב שליט"א
דוא"ל: rav@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

הבהרה: מעת קבלת השאלה במערכת, זמן החזרת התשובה נמשך בין כשבוע לשלושה שבועות על דרך כלל. אם לא נתקבלה תשובה עד זמן זה, ניתן לפנות למערכת על מנת לברר את סיבת הדבר [בצירוף מספר השאלה], באופנים הבאים:

דוא"ל: info@bilvavi.net | פקס: 03-548-0529

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:

info@bilvavi.net

לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:

טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד 9116302 ■ info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול הלשון"

ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה

חולון יום ד' 20:30

משפ' אליאס

רח' קדמן 4

לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'

ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק

ישיבה ראשית חכמה

רח' בן ציון אטון 8 הר חוצבים

לפרטים 052.765.1571